

PROJECTE D'INNOVACIÓ
DOCENT VISIONS
BICULTURALS: ACTIVITATS
D'APRENTATGE SERVEI ALS
ESTUDIS ÀRABS

PROGRAMA DE MILLORA I
INNOVACIÓ DOCENT

RIMDA RECERCA, INNOVACIÓ I MILLORA
DE LA DOCÈNCIA I L'APRENTATGE

INFORME SOBRE EL
DESENVOLUPAMENT DEL
PROJECTE

Desembre de 2021

ÍNDEX

Descripció	3
Objectius	4
Context d'aplicació	5
Accions desenvolupades	6
Resultats assolits	9
Valoració de l'experiència	10

→ Descripció

Títol del projecte: Visions biculturals: activitats d'aprenentatge servei als Estudis Àrabs.

Codi del projecte: 2017PID-UB/029.

Nom i cognoms del responsable: Montserrat Díaz Fajardo.

Nom i cognoms dels membres: Emilia Calvo Labarta.

Departament: Filologia Clàssica, Romànica i Semítica.

Facultat: Facultat de Filologia i Comunicació.

→ Objectius

Objectius

- Reflexionar sobre les informacions dels manuals o lectures de l'assignatura i sobre la que l'alumnat ha trobat a la wikipèdia.
- Analitzar els continguts teòrics que donen els manuals/lectures i Internet des d'una perspectiva comparativa i crítica.
- Aplicar termes i conceptes desenvolupats en l'aula a l'explicació dirigida a públic no especialista.
- Identificar diferents punts de vista.
- Redactar i estructurar la informació amb rigor i coherència.
- Assolir les pautes per a la realització d'un treball acadèmic.
- Assolir una base per a formar criteris.
- Exercitar i transmetre la curiositat per al nostre patrimoni cultural àrab.
- Ajudar a biblioteques i museus a constituir el seu fons.
- Adquirir i donar una perspectiva més ampla sobre un tema (amb l'intercanvi d'idees entre els alumnes del grau i els professionals).
- Desenvolupar el treball en col·laboració.
- Fomentar la divulgació.
- Trobar sentit a la feina.

→ Context d'aplicació

El Projecte d'Innovació Docent Visions Biculturals: Activitats d'Aprenentatge Servei als Estudis Àrabs ha tingut el propòsit que l'alumnat senti el seu aprenentatge com funcional i transferible a la societat. La seva aplicació fonamental s'ha desenvolupat en les assignatures Gramàtica Àrab I i Pensament i Ciència en l'Íslam Oriental del Grau en Estudis Àrabs i Hebreus (pla antic en extinció, sense docència el curs 2022-2023).

Gramàtica Àrab I és una assignatura obligatòria de quart curs, primer semestre. Pensament i Ciència en l'Íslam Oriental és una assignatura optativa de tercer i quart curs, primer semestre. Els Plans Docents de les assignatures Gramàtica Àrab I i Pensament i Ciència en l'Íslam Oriental estan dissenyats amb l'objectiu que l'alumnat porti a terme una formació continua amb estratègies i activitats que requereixen una participació activa, incentiven la motivació i el treball cooperatiu. Tenen un propòsit principal: que els continguts arribin a l'alumnat de forma actualitzada i propera. Amb aquest fi, els continguts es transmeten, a més de amb manuals clàssics de referència, amb recursos didàctics diferents com la literatura, els mitjans de comunicació, els vídeos i el Projecte d'Innovació Docent Visions Biculturals: Activitats d'Aprenentatge Servei als Estudis Àrabs.

→ Accions desenvolupades

Cursos acadèmics 2017-2018, 2018-2019 i 2019-2020:

ACCIONS DE GESTIÓ

El projecte va ser avaluat positivament i, una vegada fets els canvis i millores suggerides per la Comissió d'Avaluació de la Innovació Docent de la Universitat de Barcelona (CAIDUB), va ser acceptat el 20 de novembre de 2017.

Els membres del projecte van fer les gestions necessàries per fer possible la sessió pràctica a l'Arxiu Històric de la Ciutat de Barcelona:

- (a) Contactar amb la Cap d'Àrea de Fons i Col·leccions de l'Arxiu Històric de la Ciutat de Barcelona (AHCB).
- (b) Sol·licitar el permís al director de l'AHCB.
- (c) Contactar amb la tècnica de l'AHCB per tenir un llistat dels documents conservats escrits en àrab.
- (d) Revisar el llistat compost per 65 documents.
- (e) Seleccionar els documents més adequats per tal de ser treballats pel nostre alumnat: vam treure les edicions impreses i els estudis moderns i vam escollir les fonts primàries, és a dir, els manuscrits àrabs antics següents:
 1. B162 Alí Bei Documents Originals 1803 i 1818. Llibre firmat per Domènec Badia conegut com a Alí Bei (Barcelona, 1767 – Damasc, 1818) amb algunes pàgines escrites en àrab.
 2. AH CB 4 – 236 / C06 / 15 – C298 Manuscrits en àrab. Núm. 1, núm. 5 i núm. 9. Varies pàgines independents: fragments de l'Alcorà en àrab, de llibres d'oracions i de redaccions comercials i jurídiques.
 3. Ms A i Ms B.
Textos sobre talismans.
- (f) Dissenyar un model de fitxa amb les dades més significatives descriptors del manuscrit àrab per ser omplerta per l'alumnat.

ACCIONS AMB L'ALUMNAT

Activitat: descripció del projecte.

Lloc: Aula de la Universitat de Barcelona.

Participants: alumnat de les assignatures Gramàtica Àrab I i Pensament i Ciència en l'Íslam Oriental.

Desenvolupament: explicació, per part del professorat, de les característiques del projecte i de la seva activitat d'aprenentatge.

Activitat: sessió pràctica.

Lloc: Arxiu Històric de la Ciutat de Barcelona. Sala reservada per al desenvolupament de la sessió.

Participants: els i les alumnes del Grau en Estudis Àrabs i Hebreus amb l'acompanyament i el suport de la professora encarregada.

Gestió i dinamització de grups: l'alumnat participant va treballar en grups petits.

Desenvolupament: una tècnica de l'Arxiu Històric de la Ciutat de Barcelona fa una xerrada sobre l'AHCB, la tipologia dels documents que aplega i la seva rellevància per a la ciutat de Barcelona. L'alumnat pot veure i manejar els manuscrits àrabs per tal de seleccionar els que volen treballar.

ACTIVITAT PID VIB **(Projecte Innovació Docent Visions Biculturals)**

<i>Alumnat participant</i>	14
<i>Professorat participant</i>	2
<i>Sessions a l'AHCB: alumnat, professorat i personal de l'AHCB</i>	5
<i>Documents revisats pel professorat del projecte</i>	65
<i>Manuscrits àrabs seleccionats pel professorat del projecte</i>	6
<i>Manuscrits àrabs treballats per l'alumnat</i>	4

Cursos acadèmics 2020-2021 i 2021-2022:

El nostre projecte finia al maig de 2020 i es va sol·licitar una ampliació. La CAIDUB va concedir l'ampliació del projecte PID VIB fins al 31 de desembre de 2021.

Cal assenyalar que les accions del projecte han estat condicionades per la malaltia per la covid-19 i la pandèmia que va provocar.

El curs 2020-2021, vam haver de fer front a les exigències del treball remot i de la docència en format online. Aquest curs fou dels més complexos de la nostra carrera acadèmica: el professorat va dirigir tot l'esforç per adaptar-se a la docència online i per atendre a l'alumnat amb un seguiment intensiu, continuat i individualitzat. La urgència sanitària va impossibilitar el desenvolupament de la sessió pràctica a l'AHCB.

El curs 2021-2022 (primer semestre), l'alumnat va rebre molt favorablement la pràctica proposada pel nostre projecte i es van reprendre les converses amb l'AHCB, però, la pujada en la incidència dels contagis per la covid-19 va portar als responsables de l'AHCB a l'anul·lació de la sessió sol·licitada. Les característiques presencials de l'activitat van fer que no fos possible la seva adaptació a una nova forma de treball.

En qualsevol cas, és el nostre desig que aquesta actuació de millora i innovació docent tingui continuïtat i formi part de la proposta docent de les assignatures del nou Grau en Estudis Àrabs i Hebreus.

→ Resultats assolits

Resultats

- L'alumnat sentí que donava solucions a problemes reals com la interpretació d'un manuscrit antic en el seu context.
- L'alumnat percebé el seu *currículum* universitari com un aprenentatge integrador car observà la utilitat per a la societat de la seva formació.
- L'alumnat aplicà el seu aprenentatge acadèmic a situacions pràctiques oferint un coneixement a la societat.
- L'alumnat tingué un compromís més gran en el seu procés formatiu.
- L'alumnat fixà els coneixements adquirits a l'aula en una activitat engrescadora, el treball amb manuscrits antics, duta a terme en un espai emblemàtic de la nostra ciutat, l'Arxiu Històric de la Ciutat de Barcelona.
- L'alumnat adquirí l'aprenentatge per mitjà de l'observació i la indagació pròpies.
- L'alumnat col·laborà amb els seus companys i amb el professorat en el desenvolupament de les tasques proposades i en la resolució dels possibles problemes.
- L'alumnat, com a membres del projecte d'innovació docent, sentí que era part d'un equip professional on la resta de membres eren el professorat de la Facultat de Filologia i Comunicació i el personal de l'AHCB.
- El professorat experimentà una nova eina d'aprenentatge: l'aprenentatge servei.
- El professorat oferí una eina nova d'avaluació basada en el guiatge i l'acompanyament, contraposada a les proves individuals.

→ Valoració de l'experiència

Després de la sessió pràctica realitzada a l'Arxiu Històric de la Ciutat de Barcelona i de la conclusió del treball proposat, es distribueix entre l'alumnat una fulla de valoració de format obert amb la possibilitat d'incloure un comentari i observacions generals, el resultat de la qual és una valoració positiva.

VALORACIONS DELS I LES ALUMNES: ASPECTES FAVORABLES

«Respecto a la actividad realizada en el Arxiu Històric BCN diré que me pareció muy interesante y provechosa, ya que pude poner en práctica los conocimientos previos adquiridos en otra asignatura.»

«En general m'ha encantat.»

«Particularmente, diré que estoy muy satisfecho con la actividad. Poder tratar con documentos manuscritos es algo apasionante, y más si tan solo podemos verlos en un momento determinado de la carrera.»

«Estoy seguro de que esta salida al Arxiu Històric BCN será siempre bien recibida.»

«He après coses molt interessants sobre els manuscrits i com elaborar una fitxa tècnica.»

«El contacto de primera mano con los manuscritos ha sido muy gratificante y, el hecho de investigarlos ha sido más gratificante todavía.»

«La tarea del Archivo Histórico ha sido muy interesante, sobre todo por la posibilidad de poder utilizar los conocimientos adquiridos en la carrera, en relación a una actividad práctica.»

«L'activitat de l'arxiu històric m'ha semblat molt interessant, considero que és una gran oportunitat de poder conèixer i veure un document tant antic.»

«Me parece que la actividad está muy bien enfocada, ya que se puede constatar de primera mano el trabajo de una de las tantas líneas de investigación que tienen nuestros estudios.»

VALORACIONS DELS I LES ALUMNES: ASPECTES MILLORABLES

«No obstante, a la hora de plasmar los resultados del trabajo en la ficha técnica, nos surgió alguna duda sobre cuestiones metodológicas que, personalmente, me hubiese gustado poder consultar en una segunda visita.»

«M'hagués agradat fer la matèria de manuscrits abans i així poder aprofitar més l'activitat i aplicar-hi més coneixements.»